

การจัดการศึกษายุคปัจจุบัน

กับแนวทางการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ธรรมชาติ

ระพี สาคริก

บทนำ

เนื่องจากช่วงเช้าวันศุกร์ที่ 29 พฤศจิกายน 2545 ฉันได้รับเชิญจากกลุ่มงาน
พฤกษศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการเกษตรให้ไปบรรยายพิเศษเรื่อง การ
จัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันกับแนวทางการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ที่อาคารพิพิธภัณฑ
สถานแห่งชาติ

ก่อนอื่น ต้องขอขอบคุณที่ฝ่ายเจ้าภาพ ได้กรุณานำประเด็นดังกล่าวมาให้ฉันมี
โอกาสพิจารณา นับว่ามีส่วนอย่างสำคัญที่กระตุ้นให้ตัวเองหวนกลับมาค้นหาความจริง
จากสิ่งที่สั่งสมไว้ในใจ ช่วยให้รากฐานชีวิตหยั่งลงลึกซึ่งยิ่งขึ้น

ก่อนการบรรยาย ฝ่ายเจ้าภาพได้จัดวิดิทัศน์ แสดงถึงประวัติความเป็นมาของ
สถาบันแห่งนี้ ช่วยให้ฉันมีโอกาสได้ข้อมูลซึ่งเห็นจากเรื่องอื่นๆ มาแล้วอย่างกว้างขวาง

ก่อนที่จะกล่าวถึงเรื่องการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ใคร่ขออนุญาตให้หวนกลับไป
มองถึงพื้นฐานของสังคมไทย ร่วมกับอดีตความเป็นมา กว่าจะมาถึงช่วงนี้ ทั้งนี้และทั้งนี้
เนื่องจากวิถีการเปลี่ยนแปลงของสังคมเท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว คนจำนวนมากมีรากฐาน
จิตใจที่เคยอิสระถึงระดับหนึ่ง เปลี่ยนมายึดติดสิ่งที่อยู่ด้านนอกหนักมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้และทั้งนี้มีเหตุสืบเนื่องมาจากการที่คนนำเอาวัตถุจากธรรมชาติมา
เปลี่ยนแปลง เพื่อต้องการใช้เป็นเครื่องมือสนองความสะดวกสบายเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงทำ
ให้คนมองข้ามความสำคัญของสิ่งอันทรงคุณค่าซึ่งมีอยู่ในใจตนเอง เปลี่ยนมาอยู่ในสภาพ
เห็นแก่ตัวชัดเจนยิ่งขึ้น

ความจริงแล้ว แต่ละคนที่เกิดมาและดำเนินชีวิตอยู่นั้น ควรมองเห็นโอกาสเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งผ่านเข้ามาสู่วิถีชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวใกล้ใจมากที่สุด ควรได้แก่การเรียนรู้จากเพื่อนมนุษย์ทุกคน ส่วนความหลากหลายเกี่ยวกับพันธุ์ไม้นานาชนิด น่าจะถือว่าเป็นลำดับถัดไป

หวนกลับไปค้นหาความจริงจากอดีต

แม้หวนกลับไปทบทวน เพียงเริ่มต้นจากช่วงประวัติศาสตร์ชาติไทย มาถึงช่วงนี้ เมื่อหยิบยกประเด็นประวัติศาสตร์ของชาติมาพิจารณา เราจะพบความจริงว่า ส่วนใหญ่มักจะซ่อนให้เห็นแนวโน้มมุ่งไปยังการทำศึกสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน แม้ย้อนกลับไปพิจารณาสิ่งซึ่งมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน จะบรรยายถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการที่ประเทศถูกรุกรานโดยกำลังทหารจากประเทศพม่า

ความจริงแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งสัมพันธ์อยู่กับการดำเนินชีวิตของคนย่อมมีสองด้าน ด้านหนึ่งคือ รากฐานจิตใจอันควรค้นหาอิสรภาพ จากการนำปฏิบัติซึ่งถูกกำหนดโดยเงื่อนไขที่อยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง ย่อมมีผลช่วยให้แต่ละคนมีโอกาสรู้ความจริง เริ่มจากด้านนอกที่หวนกลับมาสอนให้รู้ความจริงจากใจ

จากทั้งสองด้านเท่าที่กล่าวมาแล้ว หลังจากพิจารณาค้นหาความจริงจากสิ่งที่พบได้ในปัจจุบัน ทำให้เราคิดว่า เหตุใดเราจึงเน้นความสำคัญของการบุกรุกทำลายชีวิตและทรัพย์สินจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหวังถือครองแผ่นดิน แทนที่จะเห็นอีกด้านหนึ่งได้ว่าการบุกรุกทำลายจิตวิญญาณคนท้องถิ่นซึ่งควรมีอิสระในการตัดสินใจกำหนดวิถีชีวิตตนเองและสังคม

แท้จริงแล้ว การบุกรุกทำลายภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการนำอิทธิพลวัตถุนั้นเป็นผลพวงจากความเจริญทางเทคโนโลยีเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือ น่าจะเกิดขึ้นแล้วในอดีต แต่เนื่องจาก คนท้องถิ่นไม่อาจมองเห็นความจริงเรื่องนี้ได้ จึงมีผลทำให้เกิดการมองข้ามความสำคัญ

ความจริงแล้ว บนพื้นฐานภูมิศาสตร์สังคมเขตร้อนของโลก มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายมากกว่าเขตอื่น จึงมีผลเย้ายวนใจคนในเขตอื่นเข้ามาบุกรุกทำลายโดยใช้กลยุทธ์ร่วมกันทั้งสองด้าน

ด้านหนึ่งใช้การบุกรุกทางอาวุธซึ่งฝ่ายตนมีเทคโนโลยีเหนือกว่า โดยใช้กำลังคนและอาวุธเข้ามาบุกรุกทำลายความรักแผ่นดินของคนท้องถิ่น ส่วนอีกด้านหนึ่งใช้กลยุทธ์ที่แนบเนียนกว่านั้น กล่าวคือการใช้อิทธิพลวัตถุซึ่งฝ่ายตนริเริ่มผลิตขึ้นและปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีอิทธิพลล่อตาล่อใจ นำเข้ามาเผยแพร่โดยหวังผลทางเศรษฐกิจโดยตรง ร่วมกับผลอันเกิดขึ้นจากการที่อิทธิพลดังกล่าว ครอบงำทำลายวัฒนธรรมความรักท้องถิ่น หรืออาจกล่าวว่าเป็นสงครามเย็นที่สามารถรู้เท่าทันได้ยาก

ดังจะพบความจริงว่า แม้การบันทึกข้อมูลลงในประวัติศาสตร์ ส่วนใหญ่เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามอาวุธระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน แม้บางช่วงจะมีข้าศึกศัตรูต่างชาติซึ่งมาจากคนละซีกโลก แต่ส่วนใหญ่ประวัติศาสตร์ก็ได้บันทึกเอาไว้แต่เพียงการบุกรุกด้วยกำลังคนและอาวุธ ส่วนการบุกรุกทางวัฒนธรรม ซึ่งมีผลทำลายภูมิปัญญาท้องถิ่น หากบันทึกลงไว้ก่อนมีน้อยมาก นอกจากนั้นยังไม่อาจเห็นได้ชัดเจนอีกด้วย

ความจริงจากด้านพฤกษศาสตร์

หากคนในปัจจุบันไม่ตกอยู่ในสภาพลืมหืมตา น่าจะค้นหาความจริงจากกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อคิดหาเหตุผลจากรากฐานการจัดการจำแนกพันธุ์ไม้ให้เห็นได้ชัดเจนจากทั้งสองด้านได้ว่า ด้านหนึ่งคือวิวัฒนาการซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ ส่วนอีกด้านหนึ่งคือสิ่งซึ่งมนุษย์นำมาจัดจำแนกโดยกำหนดขอบเขตแบ่งแยกออกเป็นหมวดหมู่ จากความรู้สึกซึ่งนำมาใช้กำหนดกฎเกณฑ์ โดยที่เชื่อว่ามีเหตุผลให้สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน

ฉันเคยกล่าวไว้ในที่ต่างๆ หลายแห่งแล้วว่า เราควรถือเหตุผลจากความจริงบนพื้นฐานวิวัฒนาการซึ่งมีการสานถึงซึ่งกันและกันหมด เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานการจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ ซอยย่อยลงไปถึงการตั้งชื่อชนิดและพันธุ์ รวมถึงสายพันธุ์ด้วย อนึ่ง ฉันเคยกล่าวไว้ในที่ต่างๆ เป็นช่วงๆ แล้วว่า อย่าหลงมองที่ตัวของมัน แต่ขอให้มองย้อนกลับไปสู่อดีต จากพื้นฐานของแต่ละชนิดซึ่งหมายถึงแหล่งกำเนิดดั้งเดิมร่วมกับความเป็นมาที่จะถึงทุกวันนี้

อนึ่ง เงื่อนไขที่เป็นความจริงแฝงอยู่ในรากฐานจิตใจมวลมนุษยแต่ละคน หากมองภาพรวมทั้งหมด ย่อมเห็นและเข้าใจได้ถึงความจริงของความหลากหลาย หรืออีกนัยหนึ่ง มีพื้นฐานที่มาแตกต่างกัน ร่วมกับปัจจัยต่างๆ ซึ่งแต่ละช่วงของกาลเวลา ย่อมไม่เหมือนกัน

หากเข้าใจประเด็นดังกล่าวแล้วได้ ย่อมรู้ว่าสิ่งที่คนกำหนดเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ย่อมมีเหตุผลแตกต่างกัน

หากคนยึดติดอยู่กับภาพเฉพาะหน้า มากกว่าความรู้ความสามารถที่ช่วยให้ตนมองย้อนกลับไปสู่อดีตได้แล้ว ภายในภาพรวมย่อมเกิดความขัดแย้งรุนแรงยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะมองไปยังเรื่องใดก็ตาม

ความจริง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มบุคคลผู้กำหนดกฎเกณฑ์การตั้งชื่อพันธุ์ไม่ธรรมชาติ เท่าที่เป็นมาแล้วในอดีต ช่วงหลังๆ ก็ได้สะท้อนผลความขัดแย้งให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังจะพบความจริงได้ว่า การตั้งชื่อพันธุ์ไม่ธรรมชาติ เท่าที่เป็นมาแล้วในอดีต มีหลักฐานให้อ่านได้ถึงสภาพที่เรียกว่า ทฤษฎีของใครของมัน

ดังที่พบหลักฐานปรากฏอยู่ในปัจจุบันอย่างชัดเจนว่า ชื่อพันธุ์ไม่ธรรมชาติแต่ละชนิด จะมีชื่อย่อของผู้ตั้งชื่อพ่วงท้ายเอาไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธุ์ไม้ชนิดเดียวกัน แต่เรียกชื่อพฤกษศาสตร์มากกว่าหนึ่งชื่อ หากไม่มีชื่อผู้ตั้งปรากฏอยู่ด้านท้าย คงทำให้ชนรุ่นหลังเกิดความสับสน

สำหรับผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ คงไม่เพียงนำเรื่องพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้แต่ละชนิดมาถ่ายทอดให้ชนรุ่นหลังได้ทราบเท่านั้น หากควรอธิบายให้รู้ความจริงว่า เพราะเหตุใดจึงมีชื่อย่อของผู้ตั้งพวงเอาไว้ด้วย

หากเข้าใจธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้ง คงไม่ยึดติดอยู่กับระบบการจำแนกพันธุ์ไม้ด้านเดียว หากควรค้นหาความจริงให้เข้าใจถึงวิวัฒนาการซึ่งมีเหตุผลสานสัมพันธ์ระหว่างพันธุ์ไม้ต่างชนิดต่างสกุลไปจนกระทั่งถึงต่างวงศ์กำเนิด ให้สามารถเป็นศูนย์รวมซึ่งเป็นหนึ่งเดียวกันได้ทั้งหมด

การจัดการศึกษากับศาสตร์สาขาต่างๆ

ฉันเคยพูดเคยเขียนไว้ในที่ต่างๆ เป็นช่วงๆ ว่า **ทุกสิ่งมีเหตุอยู่ในรากฐานจิตใจ** นอกจากนั้นยังได้กล่าวเอาไว้ด้วยว่า **ทุกสิ่งย่อมมีสองด้าน** ดังนั้น ความหมายของคำว่าเหตุกับผล น่าจะได้แก่ เหตุที่อยู่ในรากฐานจิตใจคน ซึ่งนำไปปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ทุกคนบนพื้นฐานความหลากหลาย ส่วนผลหมายถึงผลสะท้อนจากความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่หวนกลับมาช่วยให้ตนเรียนรู้ความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จากภาพรวมของปรากฏการณ์ธรรมชาติจากใจมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน น่าจะสะท้อนให้เห็นความจริงได้ว่า ศาสตร์สาขาต่างๆ คือสิ่งที่มนุษย์คิดค้นเพื่อนำมาสนองประโยชน์แห่งตน ทั้งในด้านการเรียนรู้และในด้านรูปวัตถุ

จากความจริงดังกล่าว น่าจะช่วยให้มองเห็นได้ว่า ศาสตร์สาขาต่างๆ ล้วนเป็นกิ่งแขนง รวมทั้งเป็นสิ่งสมมุติที่มนุษย์กำหนดขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการแห่งตน ส่วนด้านในควรหมายถึงความจริงที่แฝงอยู่ในรากฐานจิตใจของแต่ละคนอย่างเป็นธรรมชาติ

ดังนั้น ในด้านวิทยาศาสตร์ก็ดี ศิลปะศาสตร์ก็ดี หรือมีศาสตร์สาขาอื่นๆ ที่มนุษย์ผู้สนใจมองออกไปสู่ด้านนอก ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาเป็นสาขาใหม่ๆ เพื่อใช้เป็น

เครื่องมือให้ตนอยู่รอด จนกระทั่งมาถึงช่วงหลังๆ เหตุการณ์ได้บานปลายออกไปจนถึงขั้นเอาตัวรอด เนื่องจากความรู้สึกนึกคิดหลุดจากรากฐานตนเอง ทำให้ห่างความจริงมากขึ้น

แม้ในด้านพฤกษศาสตร์ก็เช่นกัน หากมองเห็นสองด้านย่อมรู้ความจริงได้ว่าช่วงหลังๆ พันธุ์ไม้ที่ค้นพบใหม่จากธรรมชาติมีปริมาณลดน้อยลง แต่กลับมีหนังสือตำราเพิ่มปริมาณมากขึ้น

ความจริงแล้ว วิชาชีพเป็นเพียงการค้นพบพันธุ์ไม้ใหม่ด้านเดียวไม่ แต่มีอีกด้านหนึ่งเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่พันธุ์ไม้ชนิดเดิม แต่มีผู้กำหนดทฤษฎีใหม่ จึงนำมาเปลี่ยนชื่อบ้าง หรือนำมาจำแนกแยกแยะออกเป็นกิ่งแขนงเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น จากสภาพความเห็นแก่ตัวของคน แม้กระทั่งในด้านงานค้นคว้าวิจัยทางเทคโนโลยี สิ่งที่พบเห็นจากอีกด้านหนึ่งน่าจะได้แก่ ความต้องการในด้านการพิมพ์ **หนังสือขายหาเงิน** ซึ่งทุกวันนี้มีสภาพกว้างขวางมากขึ้น

เหตุแห่งความขัดแย้งต่างๆ เท่าที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด หากนำมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อค้นหาความจริง ในที่สุดคงสืบสานไปถึงบทสรุปเดียวกันว่า เป็นเพราะคนในสังคมมีรากฐานจิตใจที่เพิ่มองศาความเห็นแก่ตัวรุนแรงยิ่งขึ้น

เมื่อกล่าวถึงคน หากมีรากฐานจิตใจเป็นกลางถึงระดับหนึ่ง ย่อมหยั่งรู้ความจริงได้ว่า ที่ไหนมีคนอยู่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม ที่นั้นย่อมมีความเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ

ดังนั้น ไม่ว่าจะตนจะเป็นคฤหัสถ์หรือเป็นสงฆ์ แม้กล่าวถึงพุทธศาสนาก็เช่นกัน แท้จริงแล้วก็คือเครื่องมือการเรียนรู้ความจริง

ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ จึงน่าจะได้แก่รากฐานจิตใจของแต่ละคน ที่ควรให้ความสนใจ ศึกษาหาความรู้อย่างเต็มที่ ส่วนเรื่องที่ได้เห็นได้แม้รู้ได้จากภายนอก ไม่ว่าจะป็นชั้นเรียน แม้กระทั่งปริญญาสูงๆ ผู้รู้ตนเองได้ถึงระดับหนึ่งแล้ว ย่อมเห็นว่า ล้วนเป็นสิ่งสมมุติทั้งสิ้น

แม้หนังสือตำราซึ่งมีฉบับที่กลวงไว้เป็นเล่ม ไม่ว่าจะหนาแค่ไหน จึงมีความหมายแค่เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาข้อมูลเท่านั้น ส่วนตำราเล่มจริงน่าจะหมายถึงข้อมูลซึ่งถูกปลูกฝังลงในรากฐานจิตใจของแต่ละคนมาตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นชีวิต

ซึ่งสิ่งดังกล่าวควรมองเห็นและรับการยอมรับจากตนเองได้ว่าเป็นของจริงซึ่งอยู่ในใจของแต่ละคนแล้ว

ตำราทุกเล่มย่อมมีคนที่เขียนบันทึกลงไว้ ดังนั้น ตำราเล่มที่มีอยู่ในใจของแต่ละคนแล้ว ตนนั้นแหละเป็นผู้บันทึกจากการนำปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งมีเหตุผลที่อยู่ในรากฐานจิตใจสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้หมด ดังที่เคยกล่าวกันไว้ในอดีตว่า ยิ่งปฏิบัติจากใจก็ยิ่งได้รับสิ่งอันทรงคุณค่าเอาไว้เป็นสมบัติอันล้ำค่าสำหรับตน อีกทั้งยังมีเหตุผลอันถึงชนรุ่นหลังอย่างเป็นธรรมชาติต่อไปอีกด้วย

มองการอนุรักษ์ให้ถึงรากฐาน

ชีวิตมนุษย์ที่เกิดมา ย่อมมีวิญญานความรักปรากฏอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง อย่างเป็นธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ช่วงที่ร่างกายเกิดมา ย่อมต้องการให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ได้ ดังนั้นจึงควรรู้ความจริงว่า ภายในรากฐานจิตใจของแต่ละคน ย่อมมีเงื่อนไขที่สร้างความปนเปื้อนให้กับใจตนเองติดมาด้วย เราจึงพบความจริงว่าชีวิตเริ่มต้นจากเด็ก ย่อมมีความต้องการสิ่งจำเป็นจากภายนอก เพื่อให้ตนสามารถอยู่รอด

หลังจากชีวิตเติบโตขึ้นมาถึงช่วงที่พึ่งพาตนเองได้แล้ว ควรมีบทบาทการแสดงออกทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อหวังคืนสิ่งซึ่งตนเคยใช้ประโยชน์ให้กลับสู่สังคมและธรรมชาติ

ในเมื่อมนุษย์มีรากฐานจิตใจที่เป็นความจริง ดังนั้น ก่อนการคืนทุกสิ่งทุกอย่างสู่แผ่นดิน ตนจึงควรสำนึกได้ว่า การคืนจิตใจอย่างถึงรากฐาน น่าจะมีผลทำให้เกิดความมั่นคงทั้งแก่ตนเองและแผ่นดินร่วมกัน

ความหมายของการคืนจิตใจสู่แผ่นดิน หากมองอีกด้านหนึ่งควรเข้าใจได้ว่า หมายถึงการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งมีการเกิดและดำรงชีวิตอยู่ร่วมผืนแผ่นดินเดียวกันกับตน

สภาพความรู้สึกที่กล่าวมาแล้ว หมายถึงการนำสิ่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่า จึงละเว้นการกระทำในสิ่งซึ่งก่อให้เกิดภาวะสูญเสียบ้างเกินเหตุเกินผล

สภาพดังกล่าว ก่อนการนำปฏิบัติ ควรหยั่งรู้ได้ว่า ความจริงแล้วภายในรากฐานจิตใจคนท้องถื่นย่อมมีทั้งความรักอันเกิดจากการรู้เหตุร่วมกับการรู้ได้ว่า ผลที่เกิดจากการนำไปใช้ประโยชน์เกินกว่าความจริงซึ่งมีอยู่ในใจตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวว่ารากฐานจิตใจมีภาวะปนเปื้อนจากสิ่งซึ่งอยู่ด้านนอก อาทิเช่นการอยากได้เงินก็ดี การอยากได้สิ่งต่างๆ ที่เข้ามาสนองความสะดวกสบายอย่างขาดการรู้ตนเอง ย่อมทำให้ธรรมชาติที่อยู่ภายนอก จำต้องตกอยู่ในสภาพสูญเสียมามากยิ่งขึ้น

หากสภาพจิตใจคนท้องถื่น มีภาวะปนเปื้อนโดยสิ่งแปลกปลอม เมื่อมีโอกาสรู้เห็นสิ่งใดที่เข้ามาล่อตาล่อใจเพราะความแปลกใหม่ ย่อมขาดการยั้งคิด

เริ่มจากการถกทิ้ง เพราะความอยากได้ ดังเช่นที่คนยุคก่อนเคยกล่าวไว้ว่า **ความต้องการชั่วแล่น** หลังจากได้มาแล้ว ในที่สุดย่อมรู้สึกเบื่อที่จะปลูกปฏิบัติ เพื่อให้สิ่งนั้นสามารถสนองประโยชน์แห่งตนได้อย่างคุ้มค่า

การเก็บพันธุ์ไม้จากป่าเพื่อนำมาขายโดยตรงก็ดี แม้การเก็บมาปลูกอย่างเกินความเหมาะสม ล้วนถือได้ว่าเป็นสิ่งซึ่งเกินเหตุเกินผล

ทั้งนี้และทั้งนั้น หากบุคคลใดมีสภาพจิตใจที่ขาดการหยั่งรู้ความจริงจากใจตนเอง กว่าจะหวนกลับมารู้ได้ ชีวิตคงต้องพบกับปัญหาหนักมากยิ่งขึ้น ไม่เช่นนั้นแล้วคงไม่เพียงแต่มีพฤติกรรมทำลายพันธุ์ไม้เท่านั้น แต่หลังจากนั้นมายังพบความจริงต่อไปอีกว่า มีการทำลายคุณค่าชีวิตคนด้วยกันเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งชีวิตยังตกอยู่ในสภาพที่ไม่ถึงตน เช่น เยาวชน และคนระดับล่าง

ดังนั้น อิทธิพลจากการจัดการศึกษา ซึ่งมีผลหล่อหลอมจิตใจคนรุ่นหลัง โดยมีผู้ใหญ่ซึ่งรากฐานจิตใจตกอยู่ในสภาพปนเปื้อนมาก่อน ในที่สุดการบริหารและจัดการสังคมช่วงถัดมา ย่อมมีผลทำให้สังคมทำลายจิตวิญญาณความรักพื้นดินและธรรมชาติ รวมถึงพันธุ์ไม้ซึ่งร่วมชีวิตและสนองประโยชน์ให้กับตนชัดเจนยิ่งขึ้น

อิทธิพลวัตถุข้ามชาติที่เข้ามาสร้างเงื่อนไขบนพื้นแผ่นดินไทย

ในกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งยุคก่อนๆ ชีวิตคนไทยตั้งแต่เล็กแต่น้อย การเรียนรู้ศาสตร์สาขาต่างๆ เคยเริ่มต้นจากภายในครอบครัว หลังจากเติบโตขึ้นมาได้อีกเล็กน้อย วิถีชีวิตมักมีแนวโน้มเข้าวัดเพื่อใช้พระเป็นครูสอน ซึ่งภายในบริเวณวัดจะมีพื้นที่ไม่นานาชนิดสร้างอิทธิพลหล่อหลอมจิตใจและความคิดเยาวชนอย่างเป็นธรรมชาติ

แม้ช่วงหลังๆ จะมีการตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นด้านรูปแบบชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็ยังคงอยู่ในวัดและมีสายสัมพันธ์สานถึงพระสงฆ์ ทั้งในด้านประเพณีนิยมและการจัดการต่างๆ

อย่างไรก็ตาม อิทธิพลล่อตาล่อใจจากเทคโนโลยีข้ามชาติที่เข้ามาสู่แผ่นดินไทย นับตั้งแต่เครื่องนุ่งห่มซึ่งมีรูปแบบต่างๆ รวมถึงสิ่งอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยสี่ ได้ถูกนำเข้ามาเผยแพร่ สร้างค่านิยมให้คนท้องถิ่นเกิดความรู้สึกหลงอยู่กับความสวยงามและความแปลกใหม่ของสิ่งเหล่านั้น

สภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้คนท้องถิ่นมองข้ามความสำคัญอย่างรู้คุณค่าของสิ่งต่างๆ ซึ่งอยู่ร่วมแผ่นดินเดียวกันกับตน

อิทธิพลดังกล่าวที่ซึมซับเข้าไปอยู่ในรากฐานจิตใจ อีกทั้งมีการสืบทอดต่อมา ทำให้คนท้องถิ่นซึ่งมีโอกาสเติบโตยิ่งขึ้น มีรากฐานจิตใจที่คิดทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งไม่เพียงพื้นที่เท่านั้น หากถัดจากนั้นมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้พบว่า ผู้ใหญ่กำลังทำลายเด็กเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการ

ในด้านพื้นที่ไม้ ซึ่งทุกคนที่เกิดมาบนแผ่นดินผืนนี้ หากรู้คุณค่าควรทำหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์เอาไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างมั่นคงในระยะยาว

ในเมื่อรากฐานจิตใจสูญเสียมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ หากเปลี่ยนมาสู่สภาพการใช้ประโยชน์ด้านเดียว ดังเช่นที่คนยุคก่อนเคยกล่าวกันว่า ที่แรกก็กินกันเพียงไข่ เพราะความโลภที่ไม่รู้จักพอ ในที่สุดก็กินทั้งตัว จึงไม่มีสิ่งใดหลงเหลือให้กินได้อีกต่อไป

ในเมื่อจิตใจคนต้องถื่นตกอยู่ในสภาพทำลายกว้างขวางมากขึ้น ย่อมทำให้ความรัก
ต้องถื่นซึ่งควรมีอยู่ในจิตวิญญาณตนเองจำต้องสูญเสียไปอย่างขาดการรู้ความหมาย

การศึกษาพฤกษศาสตร์ ในสาขาภูมิวิธาน ซึ่งชนยุคก่อนเคยเก็บรวบรวมส่วนต่างๆ
ของพันธุ์ไม้จากของจริงเข้าไปไว้ในคลัง แม้การเก็บรวบรวม หากเกิดจากวิญญาณความ
รักย่อมรู้คุณค่าอย่างเป็นธรรมชาติ

นอกจากนั้น ส่วนหนึ่งของการศึกษามีการเขียนภาพ ทั้งที่เป็นภาพรวมและสภาพ
จากการแยกแยะออกเป็นส่วนต่างๆ

ความเสื่อมโทรมภายในจิตวิญญาณของแต่ละคน สามารถอ่านได้จากการที่ชนรุ่น
หลังขาดความรักความสนใจจะเรียนในสาขานี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน
ในสังคมของประเทศเขตร้อนซึ่งพื้นฐานตัวเองมีพันธุ์ไม้อย่างหลากหลาย

นอกจากนั้น หากรู้ความจริงได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์อยู่กับชีวิตคน ควร
ได้รับความรักและการรู้คุณค่าจากจิตวิญญาณคนอย่างเป็นธรรมชาติ

การแสดงออกจากจิตวิญญาณ ย่อมหมายถึงการใช้ศิลปะจากรากฐานจิตใจที่
อิสระถึงระดับหนึ่ง ดังนั้นการศึกษาศาสตร์ทุกสาขาเพื่อมุ่งไปสู่ผลสำเร็จอย่างเป็นขั้นตอน
จึงจำเป็นต้องมีวิญญาณการนำปฏิบัติบนพื้นฐานศิลปะรองรับ แม้ในสาขาวิทยาศาสตร์
ซึ่งถือวาคือเครื่องมือเรียนรู้ความจริงสู่ด้านวัตถุ หากขาดศิลปะเป็นพื้นฐาน ย่อมมีผลทำ
ให้คนนำข้อมูลความรู้ไปใช้ในทางที่ไม่รู้ จึงส่งผลทำลายผู้อื่นรวมทั้งสิ่งอื่นดังที่ปรากฏผล
ให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นในขณะนี้

สภาพความจริงเท่าที่ปรากฏมาแล้วแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากมองย้อนกลับย่อมรู้
ได้ว่า บนพื้นฐานธรรมชาติของประเทศเขตร้อน เกิดภาวะสูญเสียพันธุ์ไม้ธรรมชาตินานา
ชนิด รวมถึงสัตว์ป่าใหญ่่น้อยหนักมากยิ่งขึ้น

แต่คนจากกลุ่มประเทศวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งยังคงมีความโลภหนักมากขึ้น มีการ
ใช้กลยุทธ์เข้ามาหลอกลวงให้คนในประเทศเขตร้อนซึ่งตกอยู่ในสภาพที่ถูกครอบงำโดย
อิทธิพลจากฝ่ายตนมาแล้ว ไม่อาจลุกขึ้นยืนบนพื้นฐานตนเองได้อย่างอิสระ จึงมีการมา

หลอกให้หลงคิดว่าพันธุ์ไม้ในท้องถิ่นกำลังหายากมากขึ้น จึงควรใช้อำนาจบังคับคนท้องถิ่นด้วยกันเองซึ่งอยู่ระดับล่างไม่ให้นำมาใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก

เท่านั้นยังไม่พอ ในอีกด้านหนึ่งยังมีการขู่บังคับด้วยว่า ถ้าไม่บังคับกันเอง พวกตนก็ไม่ยอมซื้อสินค้าพันธุ์ไม้จากด้านตรงข้าม

ส่วนผู้ที่รู้เท่าทัน ย่อมมองเห็นความจริงได้ว่าสิ่งดังกล่าวคือภาวะแปลกปลอมที่เข้ามาบุกรุกถึงรากฐานจิตใจคนท้องถิ่นให้มีการทำร้ายกันเอง ทำให้รวมกันไม่ติด เพื่อฝ่ายตนจะได้มีโอกาสเข้ามาถือครองแผ่นดินผืนนี้ได้สะดวกยิ่งขึ้น

ดังนั้นในอดีตเคยมีการกล่าวไว้ว่า **สร้างความแตกแยกภายในหมู่คณะเข้าไว้ เพื่อหวังให้ตนสามารถปกครองได้ง่าย**

ดังจะพบความจริงได้ว่า สังคมซึ่งรากฐานถูกปรับเปลี่ยนจากความรักความเมตตา และการรู้บุญคุณของแผ่นดิน รวมถึงชนรุ่นก่อน มาสู่สภาพสังคมที่นิยมใช้อำนาจแก้ไขปัญหา มาถึงช่วงนี้ทำให้คนไทยทำร้ายกันเองหนักมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ทุกวันนี้เราจึงพบความจริงได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แนวคิดในการแก้ไขปัญหากการอนุรักษ์พันธุ์ไม้รวมทั้งสัตว์ธรรมชาติ ใช้อำนาจจับกุมทำลายคนไทยด้วยกันเอง แต่ปล่อยให้การจัดการศึกษามีผลทำลายรากฐานความคิดเยาวชนคนไทยให้ตกเป็นทาสวัตถุ ทำให้ชาติอิสราภาพรุนแรงยิ่งขึ้น

ผลขั้นสุดท้ายแต่คงไม่ใช่สิ้นสุด

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย แม้มองย้อนยุคกลับไปเริ่มต้นจากกรุงศรีอยุธยา มาถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทั้งในด้านวัฒนธรรมการจัดการศึกษาสังคม ศิลธรรม จนกระทั่งถึงพืชพรรณธัญญาหาร รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยสนองประโยชน์สุขแก่คนท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัด

มาถึงช่วงนี้ทุกสิ่งทุกอย่างมีการสูญเสียนั่นในแผ่นดิน เปลี่ยนแปลงไปรับใช้ผลประโยชน์ชนต่างชาติ แม้กระทั่งแผ่นดินไทยซึ่งเคยเป็นของแผ่นดินไทยโดยสมบูรณ์มาแต่อดีต ก็เริ่มแห้ววินสั่นสภาพ ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงที่กลายเป็นทรัพย์สินของชนต่างชาติก็กว้างขวางยิ่งขึ้น

แม้พันธุไม้นานาชนิดทั้งที่อยู่ในธรรมชาติและในสังคมซึ่งควรเป็นของคนท้องถิ่น เพื่อสร้างความภูมิใจได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน นอกจากส่วนหนึ่งถูกทำลายและแปรสภาพไปอยู่ใต้ผู้มีมือการใช้ประโยชน์ของชนต่างชาติแล้ว ส่วนที่ยังเหลืออยู่แม้ยังคงอยู่บนแผ่นดินไทยก็ตาม ในเมื่อแผ่นดินผืนนี้กำลังถูกยึดครองโดยชนต่างชาติแล้ว

ชีวิตคนไทยจะหลงเหลืออะไรให้ชนรุ่นหลังรู้สึกภูมิใจต่อไปอีก